

F R E D N I N G S V Æ R D I E R

BAGGESVOGN

HJØRRING KOMMUNE

Besigtigelsesdato:	13.05.2011
Besigtiget af:	Nanna Secher Larsen
Journalnummer:	2011-7.82.07/860-0001
Kommune:	Hjørring Kommune
Adresse:	Baggesvognvej 499, 9870 Sindal
Betegnelse:	Baggesvogn
Fredningsår:	1951, udvidet 1991
Omfang:	<i>Den trelængede hovedbygning (1744 på kældre fra ca. 1550-1600, midtfløjens bindingsværk skalmuret ca. 1850, sidelængerne ca. 1900) (fredet 1951), dæmningen over voldgraven med vangemurene, murpillerne og de to hundehuse (alt sidstnævnte fra midten af 1700-tallet) samt gårdspladsen på voldstedet</i>

— BYGNINGSBESKRIVELSE

Baggesvogn ligger på et gammelt voldsted, omgivet af vandfyldte voldgrave på tre sider. Voldstedet ligger i den nordlige del af Baggesvogn Skov. Den trelængede hovedbygning omgiver en pigstensbelagt gårdsplads, mens bygningens øvrige sider vender ud mod parken. Ligesom gårdspladsens pigstensbelægning er dæmningen over voldgraven med kørevej samt vangemurene med hundehuse og borner fredet i nyere tid.

Baggesvogns trelængede hovedbygning er opført i pudset, gulkalket murværk i en etage. Bygningen står på en sortmalet sokkel og murværket afsluttes øverst af en gennemgående, hvidkalket gesims, hvis udformning varierer rundt om husets sider. I hovedlængens midtrisalit er der en tofløjet hoveddør med barokfyldinger samt tre vinduer på første sal. Hoveddøren og førstesalens midterste vindue er fremhævet med hvidkalkede indramninger, ligesom selve midtrisalitten markeres af to pilastre. Alle vinduer er småsprossede og fremstår hvidmalede. Bygningens helvalmede tag har røde vingetegl og bærer ni gulkalkede skorstene med hvide sokler og kraver. Sidelængerne har hver to indgangsdøre, der fremstår sortmalede ligesom hoveddøren. Foran alle dørene er der trapper af granit. På hovedlængens haveside er der en mere enkelt udsmykket midtrisalit. I alle tre længer er der indsat småsprossede havedøre og disse er, ligesom vinduerne, hvidmalede.

I hovedbygningen er der i den nordre sidelænge adgang til en separat lejlighed med udnyttet loftsetage. I stueetagen findes et nyere spisekøkken samt et antal stuer, hvor de ældre fyldingsdøre samt fodpaneler er bevaret. Loftsetagens værelser er præget af nyere overflader og installationer. I den nordlige sidefløj, nærmest

hovedfløjen, er der adgang til hovedbeboelsen, der optager den resterende del af hovedbygningen. I mødet med mellem den nordlige sidefløj og hovedfløjen er der indrettet nyt grovkøkken og spisekøkken med udgang til haven. Fra køkkenet er der adgang til en række stuer, som er forbundet en filade langs hele hovedlængens gårdside. Rækken af stuer er kun brudt af hall'en, der ligger i midtrisalitten. Stuerne er forbundet med tofløjede fyldingsdøre med rigt udskårne spejle og profilerede gerichter. Stuerne har alle plankegulve, mens de pudsede lofter har elegante og lette stukdekorationer. Hall'en er domineret af indgangspartiet med hoveddøren, der er flankeret af helpaneller med indbyggede skabe samt af loftet med fritliggende bjælker. Fra hall'en er der en trappe, der fører op til en stue på første etage. I den søndre længe løber der en gang langs hele gårdsiden hvorfra der er adgang til blandt andet soveværelse og gæsteværelser. I gangen er der fritliggende bjælker i loftet og det ses tydeligt, hvordan hele længen følger det faldende terræn, idet gulvet går trinvis nedad gennem gangens forløb. Interiørene i den søndre længe er præget af talrige barokdøre med kraftigt profilerede gerichter. Loftet fremstår uudnyttet.

Kørevejen med vangemure, hundehuse og borner.

BYGNINGSHISTORIE

Hovedbygningen på Baggsvogn blev opført i 1744 på fundamentet af den tidligere bygning, der lå på voldstedet. Oprindeligt blev bygningen opført i bindingsværk, men den blev omsat i grundmur i perioden 1850-1900. Ved en restaurering indenfor de senere år er flere gulve og lofter blevet restaureret på en måde, der er i overensstemmelse med bygningens alder og oprindelige materialevalg.

KILDER

Trap Danmark, 4.udg. V. bind, G.E.C. Gads Forlag., Kbh. 1924

MILJØMÆSSIG VÆRDI

Den miljømæssige værdi ved Baggsvogn knytter sig særligt til hovedbygningens symmetri, der underbygges af tilkørselsvejens aksiale opbygning med vanger og hundehuse samt hovedbygningens forhøjede beliggenhed. Idet tilkørslen stiger let fra landevejen ses hovedbygningen lidt nedefra, hvilket får den enkle, symmetriske hovedbygning til at fremstå særlig imponerende.

Hertil kommer gårdspladsens mønstrelagte pigstensbelægning og få store træer, der medvirker til at skabe et stemningsfuldt rum imellem hovedbygningens længer.

Baggsvogn set fra landevejen.

— KULTURHISTORISK VÆRDI

I det ydre knytter den kulturhistoriske værdi sig til forholdet mellem hovedlængens store vinduer, den brede trukne gesims og den let øgede taghøjde i forhold til sidelængernes mere beskedne dimensioner og udsmykning. Forskellene viser hierarkiet mellem længerne, hvor midterlængerne rummer de repræsentative rum og sidelængerne de sekundære rum og funktioner.

Baggesvogn fremstår som et godt eksempel på en mindre herregård fra barokken. Det kendetegnende ved barokanlægget knytter sig til hovedbygningens symmetriske opbygning omkring midtrisalitten, hvis aksiale opbygning understreges af tilkørslen med vangemure og borner. I det indre er det særligt planen med en række stuer forbundet en filade med tofløjede døre i hovedlængen samt den gennemgående forbindelsesgang til mindre rum i sydlængen, der knytter denne bygning til barokken.

— ARKITEKTONISK VÆRDI

Den arkitektoniske værdi ved Baggesvogn hovedbygning knytter sig i det ydre til bygningens neddæmpede og fornemme helhedspræg. Dette helhedspræg opstår gennem brug af ensartede materialer, den enkle og effektfulde farvesætning, samt den symmetriske opbygning med en taktfast vinduesrytme sammenholdt af store udbrudte tagflader.

I det indre knytter de arkitektoniske værdier sig særligt til hovedlængens række af stuer, hvor den stuerbnes varierende farvesætning giver et imponerende vue gennem hovedlængen. Hertil kommer sydlængens gennemgående fordelingsgang, hvor det faldende terræn på finurlig vis inkorporeres fysisk i bygningen gennem gangens aftrappede forløb. Gennem hele hovedbygningen bidrager de ældre fyldingsdøre, gerichter, paneler og stukdekorationer til at fastholde det stemningsmættede historiske udtryk.

— BÆRENDE FREDNINGSVÆRDIER

Overordnet knytter de bærende fredningsværdier sig til anlæggets markante miljø- og kulturhistoriske værdier som et eksempel på en mindre herregård fra barokken.

I hovedbygningens ydre knytter de bærende fredningsværdier sig til den symmetriske opbygning, herunder i særdeleshed midtrisalitten med alle detaljer, den taktfaste vinduesrytme, det enkle

materialevalg og farvesætning, de ubrudte tagflader samt alle ældre detaljer, herunder de ældre døre og vinduer.

I det indre knytter de bærende fredningsværdier sig til hovedbygningens plan med rækken af repræsentative stuer i hovedlængen og sidelængernes disponering med sekundære rum. Hertil kommer alle ældre detaljer, herunder de nyere plankegulve.

— ANBEFALINGER

Ingen angivet